

Politiek & Economie

Alle regio's duiken volgend jaar in het rood

Vlaanderen, Wallonië en Brussel duiken volgend jaar in het rood. Ze nemen daarmee nogal gretig een voorschot op een verachte versoepeling van de Europese regels.

DIETER DUJARDIN

De Brusselse regering legde deze week haar begrotingsdocumenten neer in het parlement. Daaruit blijkt dat de uitgesproken ambitie om in 2020 naar een evenwicht te gaan vooral communicatie is. Naast het zogenaamde structurele evenwicht gaat Brussel 500 miljoen euro in het rood voor strategische investeringen in mobiliteit en veiligheid. Het leeuwendeel gaat naar metro, trams en bussen. Zowat 100 miljoen wordt opgeslokt door de renovatie van de Leopold II-tunnel. Het Brussels Gewest gaat ervan uit dat het een beroep kan doen op de Europese flexibiliteitsclausule, maar volgens de oppositie is dat onzeker.

De ploeg van Rudi Vervoort (PS) is niet alleen. Alle regio's duiken volgend jaar in het rood. De Vlaamse

regering van Jan Jambon (N-VA) mikt officieel op een tekort van 435,6 miljoen in 2020, maar als de investeringen in Oosterweel worden meegerekend, is dat 627,5 miljoen. Ook de Waalse Gewestregering van Elio Di Rupo (PS) gaat 435 miljoen in het rood, terwijl de Franse Gemeenschapsregering van Pierre-Yves Jeholet een gat van 708 miljoen slaat. Minister van Begroting Frédéric Daerden noemt dat bedrag 'marginaal en beheersbaar', maar voor een budget van amper 11 miljard is die bewering nogal stoutmoedig.

Dat de regio's de teugels laten vieren, draagt bij tot de verslechtering van het algemene Belgische tekort. Dat loopt in 2020 op tot 2,3 procent van het bruto binnenlands product. De regio's zijn goed voor een tekort van 0,5 procent. Dat is ongezien. De voorbije jaren schommelde hun tekort rond 0,2 procent.

Alle regio's verdedigen zich met een argument dat onder economie opgang maakt: het is niet verkeerd schulden te maken voor productieve investeringen. 'Zoals er goede cholesterol bestaat, zijn er ook goe-

VLAANDEREN HEEFT HET GROOTSTE BUDGET, DE FRANSE GEMEENSCHAP HET GROOTSTE TEKORT

cijfers voor begroting 2020

Begrotingstekorten in miljoen euro		Totaalbudget in miljard euro	
Vlaamse regering	435,6 miljoen €*	Vlaamse regering	45,7 miljard €
Brussels Gewest	500 miljoen €	Brussels Gewest	6 miljard €
Waals Gewest	435 miljoen €	Waals Gewest	15 miljard €
Franse Gemeenschap	708 miljoen €	Franse Gemeenschap	11 miljard €

Bron: gewesten en gemeenschappen *Met Oosterweel erbij loopt het Vlaamse tekort op tot 627,5 miljoen euro.

de tekorten', zei Waals minister Jean-Luc Crucke (MR) vorige week. Al jaren probeert België de Europese Commissie daarvan te overtuigen. Ook informateur Paul Magnette (PS) gaat dat pleidooi deze week nog eens voorleggen aan uitdierend commissaris Pierre Moscovici.

Volgens begrotingsexpert Wim Moesen (KU Leuven) maakt dat pleidooi een kans. 'Een Europese werkgroep legt de laatste hand aan een reflectienota die de begrotingsregels wat minder rigide moet maken. De kans is groot dat dat bij het aantreden van de nieuwe Commissie-Von der Leyen resulteert in een soepeler investeringsclausule. Maar omdat von der Leyen vooral op het klimaat wil inzetten, beperkt die versoepeling zich vermoedelijk tot groene investeringen. Ik denk dus niet dat ze een oplossing biedt voor Oosterweel.'

Bij de Franse Gemeenschap speelt bovendien iets anders dan een investeringsdynamiek. De regering-Jeholet kondigt in haar begrotingsdocumenten aan dat ze de Europese flexibiliteitsclausule wil in-

De kans is groot dat de Commissie-Von der Leyen de begrotingsregels voor investeringen versoepelt, als het om groene investeringen gaat.

WIM MOESEN
BEGROTINGSEXPERT

roepen voor de hervorming van het Franstalig onderwijs, waarvan de dalende kwaliteit zelfs de Raad van Europa verontrust.

Dat is een van de redenen waarom de PS vragende partij is voor een herziening van de financieringswet. Vanaf 2024 loopt het soepele overgangsmechanisme van de zesde staatsvorming af en dreigt de Franse Gemeenschap zonder geld te vallen. Niet toevallig benadrukte Magnette maandag dat hij met tien partijen wel degelijk over institutionele hervormingen spreekt.

'Stekkerdiscipline' moet voorkomen dat e-auto's stroomnet overbelasten

Om de toevloed van elektrische auto's tegen 2050 op te vangen heeft België in het extreemste geval het equivalent van acht extra kerncentrales nodig. Maar volgens de netbeheerders is er geen probleem op voorwaarde dat de bestuurders hun e-auto gespreid opladen.

LUKAS VANACKER

Als de elektrische auto definitief doorbreekt, heeft het Belgische elektriciteitsnetwerk tegen 2050 in een extreem scenario 8 gigawatt extra capaciteit nodig, of het equivalent van acht kerncentrales. Dat blijkt uit een studie die de consultant Baringa heeft gemaakt voor Synergrid, de federatie van de netbeheerders voor elektriciteit en aardgas.

De studie, die De Tijd kon inkijken, belicht twee hypothetische scenario's, die het Internationaal Energieagentschap (IEA) heeft uitgewerkt. In het 'low impact'-scenario laadt de helft van de Belgen zijn elektrische auto thuis op, 40 procent op het werk en 10 procent onderweg. In dat geval heeft het net amper extra capaciteit nodig, omdat de laadbeurten goed verspreid over de dag gebeuren.

In het high impact-scenario, waarin bijna alle Belgen hun elektrische auto in de vooravond thuis opladen, komt ons land op termijn in de problemen. In dat geval stijgt de vraag naar elektriciteit in de avondpiek, die nu op zeer koude dagen 13 GW bedraagt, tegen 2030 met 2 GW. Tegen 2050 zou de extra benodigde piekcapaciteit oplopen tot 8 GW, de helft meer dan nu.

'Dat extreme scenario is niet het waarschijnlijkste, maar het is niet compleet onmogelijk', stelt Bruno Gouverneur, de adjunct-directeur van Synergrid. 'We moeten ook voorbereid zijn op een zeer extreme doorbraak van de elektrische auto.'

De studie moet niettemin met een korrel zout worden genomen. Zo tonen de onderzoekers zich optimistisch over de doorbraak van de e-auto. In beide scenario's zou tegen 2030 al 55 procent en tegen 2050 90 procent van de nieuw verkochte auto's in België elektrisch zijn. In 2050 zouden dan 6 miljoen e-auto's op onze wegen rijden.

Ondanks de verwachte golf van nieuwe modellen blijft het afwachten wanneer de e-auto doorbreekt. In de eerste acht maanden van dit jaar hadden de zuiver elektrische



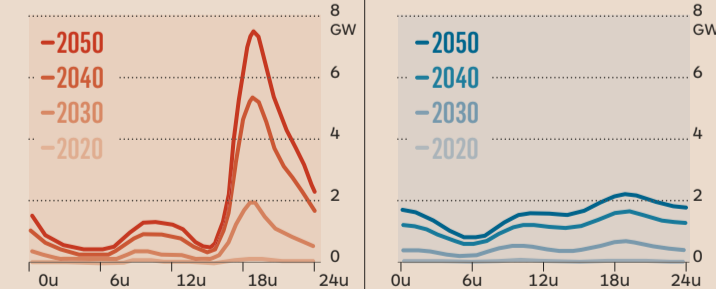
Eens de elektrische auto ingeburgerd is, zullen we moeten leren niet allemaal tegelijk op te laden.

DOORBRAAK ELEKTRISCHE AUTO LAAT ELEKTRICITEITSVRAAG IN AVONDPIEK FORS STIJGEN

Extra vraag naar elektriciteit door e-auto in België (in GW*)

HOGE IMPACT

- 80 à 90% laadt thuis op
- 70% van pendelaars begint thuis te laden **tussen 17 en 19u**
- Gemiddeld laadvermogen: **6kW**



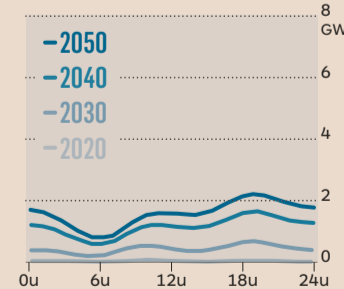
Bron: Synergrid * 1 gigawatt = equivalent van 1 kerncentrale

auto en de hybride auto samen een marktaandeel van 5,4 procent.

Volgens Synergrid bewijst de studie dat er geen grote structurele investeringen in het net nodig zijn om de komst van de e-auto op te vangen. Het grote verschil tussen de twee scenario's ligt in het oplaadgedrag van de automobilist. In het

LAGE IMPACT

- 50% laadt thuis op
- 70% van pendelaars begint thuis te laden **tussen 16 en 20u**
- Gemiddeld laadvermogen: **4kW**



lowimpactscenario laden minder Belgen hun auto thuis op, doen ze dat meer gespreid in de tijd en aan een lager vermogen. 'Hoe meer we de energieconsumptie spreiden over de dag, des te beter', zegt Gouverneur. 'Meer dan het aantal elektrische auto's is vooral het oplaadgedrag cruciaal.'

Half miljoen euro voor hoogbegaafden

Vlaanderen wil inzetten op excellent onderwijs. Een half miljoen euro wordt daarom vrijgemaakt voor de ondersteuning van hoogbegaafden en sterke leerlingen.

NORA SLEIDERINK

In het verleden waren geen overheidsmiddelen beschikbaar voor de ondersteuning van hoogbegaafden en hun leraren. Het Vlaamse regeerakkoord wil daar verandering in brengen. Het belooft dat sterke leerlingen hulp krijgen om het lesaanbod beter af te stemmen op hun specifieke behoeften.

Daarvoor komt een extra budget van 500.000 euro vrij. Dat staat in de begrotingstoelichting bij de beleidsnota van minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA).

Anders dan misschien te verwachten valt, doen lang niet alle hoogbegaafden het goed op school. De schooluitval bij die jongeren ligt hoog, omdat ze zich bij gebrek aan uitdaging vervelen in de les. Anderen lijden dan weer aan faalangst door de hoge verwachtingen. Ook de overstap naar het hoger onderwijs leidt soms tot problemen, omdat veel hoogbegaafden niet de juiste studievoordigheden hebben ontwikkeld.

De onwetendheid bij leerkrachten kan die problemen gedeeltelijk verklaren. Een door de UHasselt uitgevoerde bevraging toont dat 95 procent van de bevraagde leerkrachten niet weet hoe met hoogbegaafde leerlingen om te gaan. De Vlaamse regering wil daarom leerkrachten aanleren om de signalen

van hoogbegaafdheid zo vroeg mogelijk te herkennen.

Wouter Duyck, professor cognitieve psychologie aan de UGent, zegt dat de extra middelen welkom zijn. 'De toplaag blijft nu nog vaak in de kou staan. Het reguliere onderwijs slaagt er te weinig in die leerlingen uit te dagen, waardoor hun potentieel niet ten volle wordt benut.'

De ondersteuning van hoogbegaafden is niet enkel om individuele redenen nodig, zegt Duyck. 'Macro-economisch onderzoek toont aan dat als je erin slaagt 1 extra IQ-punt te genereren bij de toplaag van de leerlingen, dat het bruto binnenlands product met 4,9 miljard euro per jaar opkrikt.' Bij gemiddelde leerlingen is dat effect er ook, maar de impact is met 2,4 miljard euro per jaar veel minder sterk.

'Heel de maatschappij heeft er dus baat bij in te zetten op hoogbegaafden. Het is een illusie dat we een competitie-economie kunnen blijven door enkel te investeren in de kwetsbaarste jongeren.'

We kunnen geen kenniseconomie blijven door enkel te investeren in kwetsbare jongeren

WOUTER DUYCK
HOGLERAAR
COGNITIEVE PSYCHOLOGIE

Experten uit bedrijfsleven deeltijds voor de klas

Samen met de chemie- en farmasector start de Vlaamse regering met een proefproject duaal lesgeven. De bedoeling is experts uit het bedrijfsleven ook enkele uren per week deeltijds voor de klas te laten staan. De nadruk ligt op praktijkgerichte lessen.

Duaal lesgeven vormt zo het spiegelbeeld van duaal leren, waarbij leerlingen hun opleiding deels op de werkvloer volgen. Ook daar wordt de komende legislatuur op ingezet. Vlaanderen hoopt zo meer

interactie te krijgen tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt.

Daarnaast moet het project tegemoetkomen aan het lerarentekort. Vooral voor de technische en wetenschappelijke vakken vinden middelbare scholen maar moeilijk leerkrachten. Dat terwijl de regering wil inzetten op de STEM-profielen om aan de toekomstige noden van de arbeidsmarkt te kunnen voldoen.

Tegen volgend schooljaar moet het project operationeel zijn. NSL